

Steenlopers op mosselschepen

Bas Valk

Foto's van de schrijver.

Op vrijdag 31 december 1976 bracht ik een bezoek aan de vissershaven van Bruinisse om een kijkje te nemen op één van de afgemeerde mosselschepen (Bru 34).

Tot mijn grote verbazing trof ik aan boord zes Steenlopers (*Arenaria interpres*) aan die in het ruim liepen te foerageren. Slechts enkele exemplaren vlogen op en gingen aan de andere zijde van het mosselschip op het gangboord zitten. De vogels gedroegen zich zeer mak.

Na deze eerste waarneming vertelden de mosselschippers mij dat de Steenlopers voor het eerst aan boord kwamen in de winter van 1976/77.

Ook vertelden de mosselschippers dat zij de schepen meer dan vroeger moesten schrobben omdat de Steenlopers de gangboorden steeds bevuilden met hun uitwerpselen en leeggegeten schelpen.

Om tot een algemener beeld te komen en na te gaan of er een regelmaat te bespeuren viel in het al dan niet aanwezig zijn van de Steenlopers op de mosselschepen, bezocht ik regelmatig de haven van Bruinisse (tabel 1).

datum	31/12	2/1	16/1	30/1	19/2	20/2	12/3	13/3
aantal	6	10	4*	6*	15	8	15	19

Tabel 1. Aantal Steenlopers aan boord van mosselschepen, in de haven van Bruinisse (* aantal Steenlopers aanwezig op het kokkelschip).

Na enkele bezoeken bleek dat de Steenlopers alleen tijdens hoogwater op de mosselschepen voorkwamen. Dit varieerde van ± 1 uur voor tot ± 1 uur na hoogwater. Ook constateerde ik dat de Steenlopers hoofdzakelijk in de tweede helft van de week aan boord van de mosselschepen foerageerden. Later bleek dat dit gedrag te wijten was aan het visserijritme, aangezien er gevist wordt in de eerste helft van de week en de mosselschepen doorgaans geladen of gelost, vanaf donderdag in de haven liggen.

De eerste dagen na het mosselvissen is het voedselaanbod het grootst, het minst op zondag. Een uitzondering op deze regel is de kokkelvisser. Deze vist regelmatig en ligt dagelijks in de haven. Daardoor wordt deze vaker door de Steenlopers bezocht. Dit werd in de periode januari/februari 1977 overduidelijk toen er niet op Mossels werd gevist. In die periode werden geen Steenlopers op de mosselschepen waargenomen, maar wel op het kokkelschip.

Het voedsel waarop de Steenlopers aan boord van de mosselschepen foerageerden bestond hoofdzakelijk uit Mossels (*Mytilus edulis*), Muiltjes (*Crepidula fornicata*) en andere kleine organismen, die zich tussen de Mossels bevonden. Ook is er verschillende keren waarge-

Het ruim van het mosselschip, waar de Steenlopers foeragerend werden aangetroffen.

Het gangboord van een mosselschip te Bruinisse met door een Steenloper leeggegeten mossels.

nomen dat de Steenlopers op Kokkels (*Cardium edule*) foerageerden. Het bleek dat ze de Mossels en Kokkels met gekneusde of openstaande schelpen (dode dieren?) uitzochten en ermee vanuit het ruim omhoogvloegen om ze op het gangboord te bewerken.

Uit literatuuronderzoek bleek dat de Steenloper op mosselbanken foerageert en dat een kleine groep van deze vogels in de winter van 1973/'74 op beschadigde Kokkels foerageerden rond een aantal kokkelvisser. (Prater 1972). Campbell (1966) vermeldt dat Steenlopers de laatste resten vlees uit de mossel- en kokkelschelpen haalden die door de Scholekster waren (*Haematopus ostralegus*) bewerkt en gedeeltelijk leeggegeten. Volgens Jones (1975) foerageren Steenlopers op dode en beschadigde Mossels en Kokkels, die aanspoelden na een storm en op Kokkels die door kokkelvisser beschadigd waren.

Het foerageren van Steenlopers aan boord van mosselschepen (kokkelvissersschip) werd nog niet in de literatuur vermeld.

● Bas Valk, Kerkeind 7, Arkel.

LITTERATUUR:

Beven, B. & M. D. England (1977): Studies of less familiar birds. 181. Turnstone. *British Birds* 70: 23-32.

Cambell, B. (1966): Turnstone scavenging after Oystercatchers. *British Birds* 59: 152.

Jones, R. E. (1975): Food of Turnstones in the Wash. *British Birds* 68: 339-341.

Prater, A. J. (1972): Food of Turnstones in Morecambe Bay. *Bird Study* 19: 51-52.

Steenloper foeragerend op kadaver van een konijn (enkele uren dood), Slufter, Texel, 26 december 1976.

Foto: René Stet.